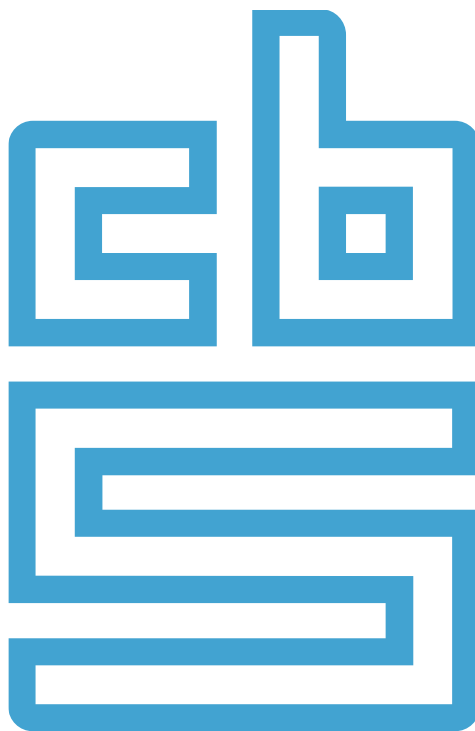

Zzp'ers in Nederland

Wie zijn het, waar werken ze en hoe gaat het met ze?

Wendy Smits (CBS/Maastricht University)

NGSZ/NISZ-bijeenkomst zzp'ers 26 juni 2025

Inhoud

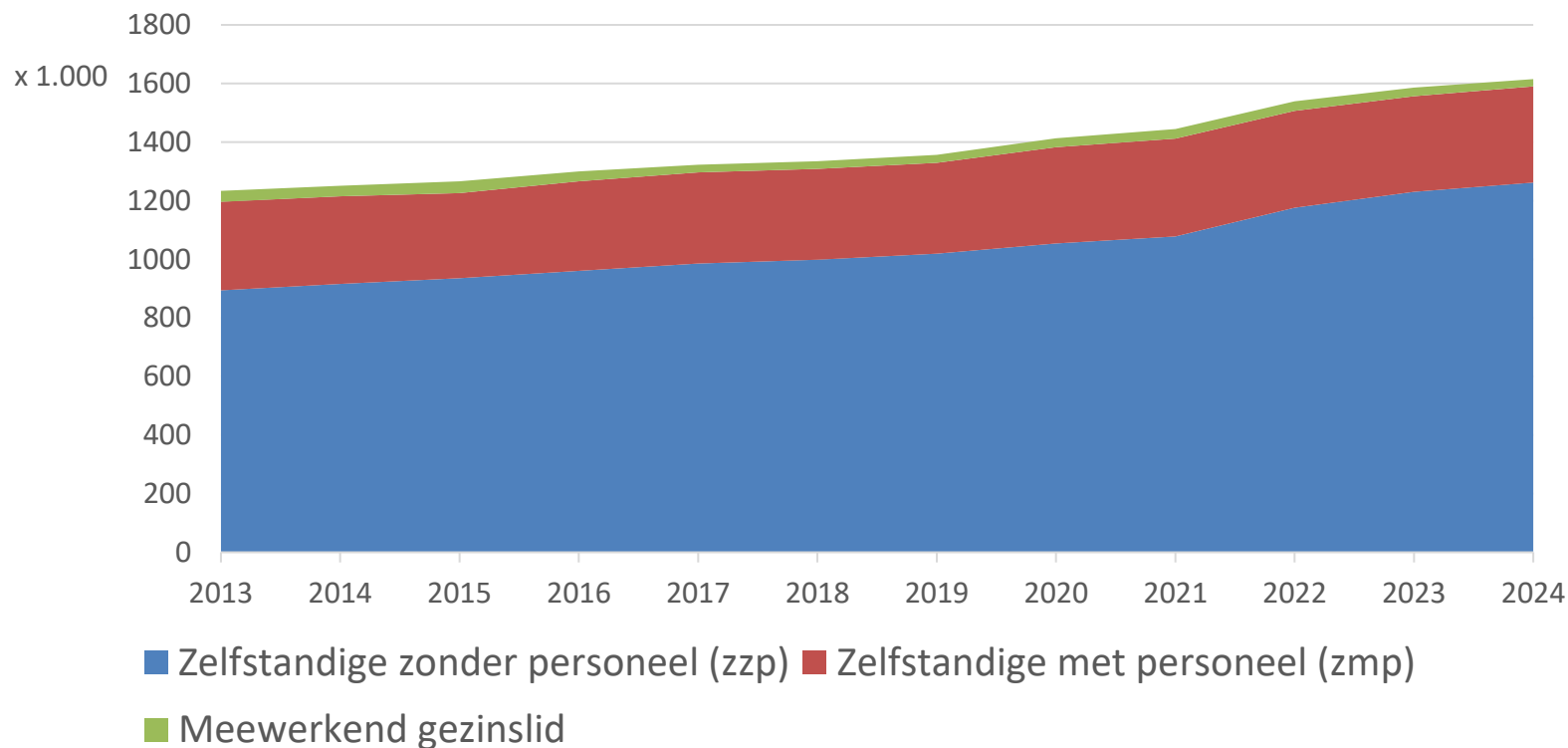
- Hoe heeft het aantal zzp'ers zich de afgelopen jaren ontwikkeld?
- Wie zijn de zzp'ers?
- Hoe is de kwaliteit van werk van zzp'ers (en andere werkenden)?
- Hoe ervaren zzp'ers onzekerheid?
- Schijzelfstandigheid?

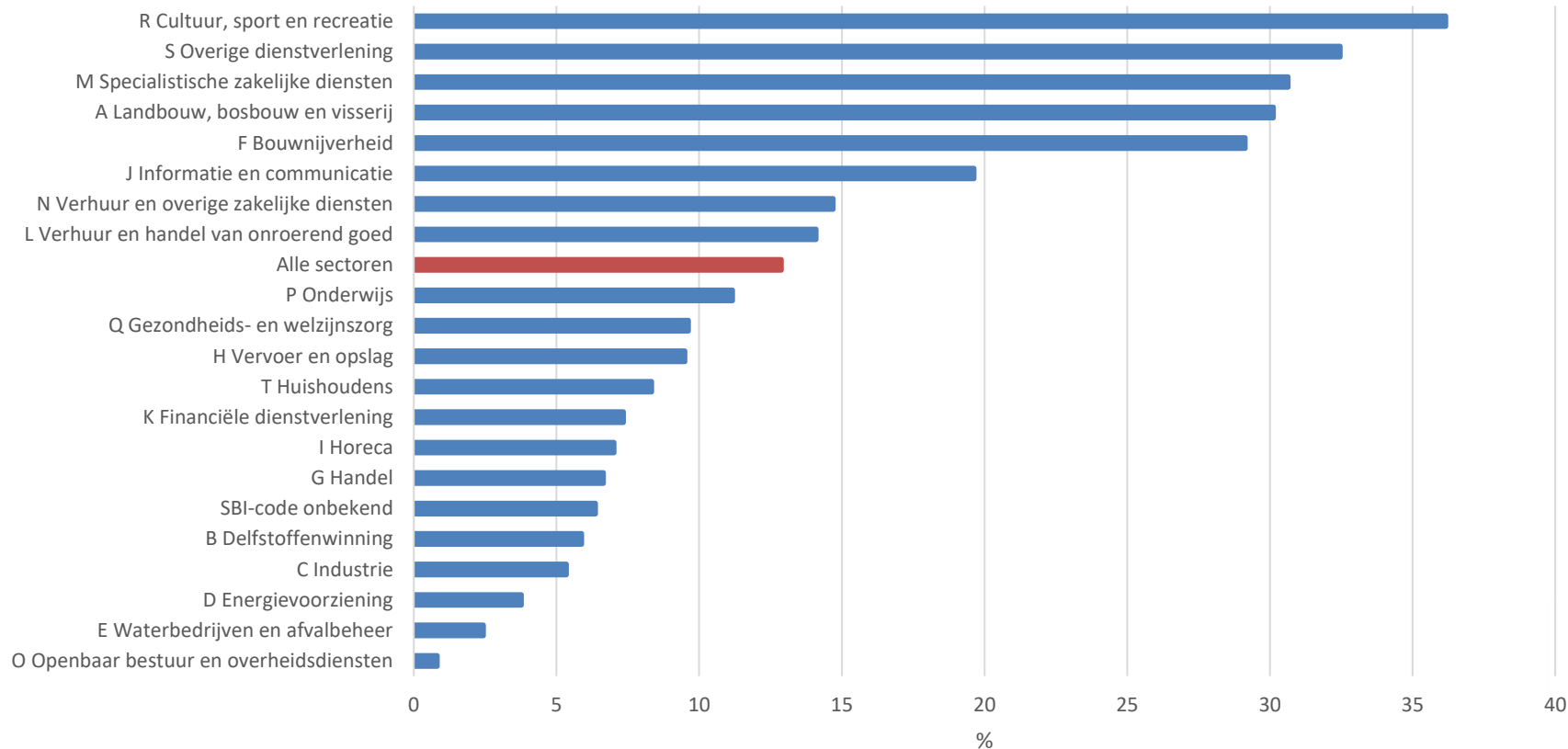
Hoe heeft het aantal zzp'ers zich ontwikkeld?

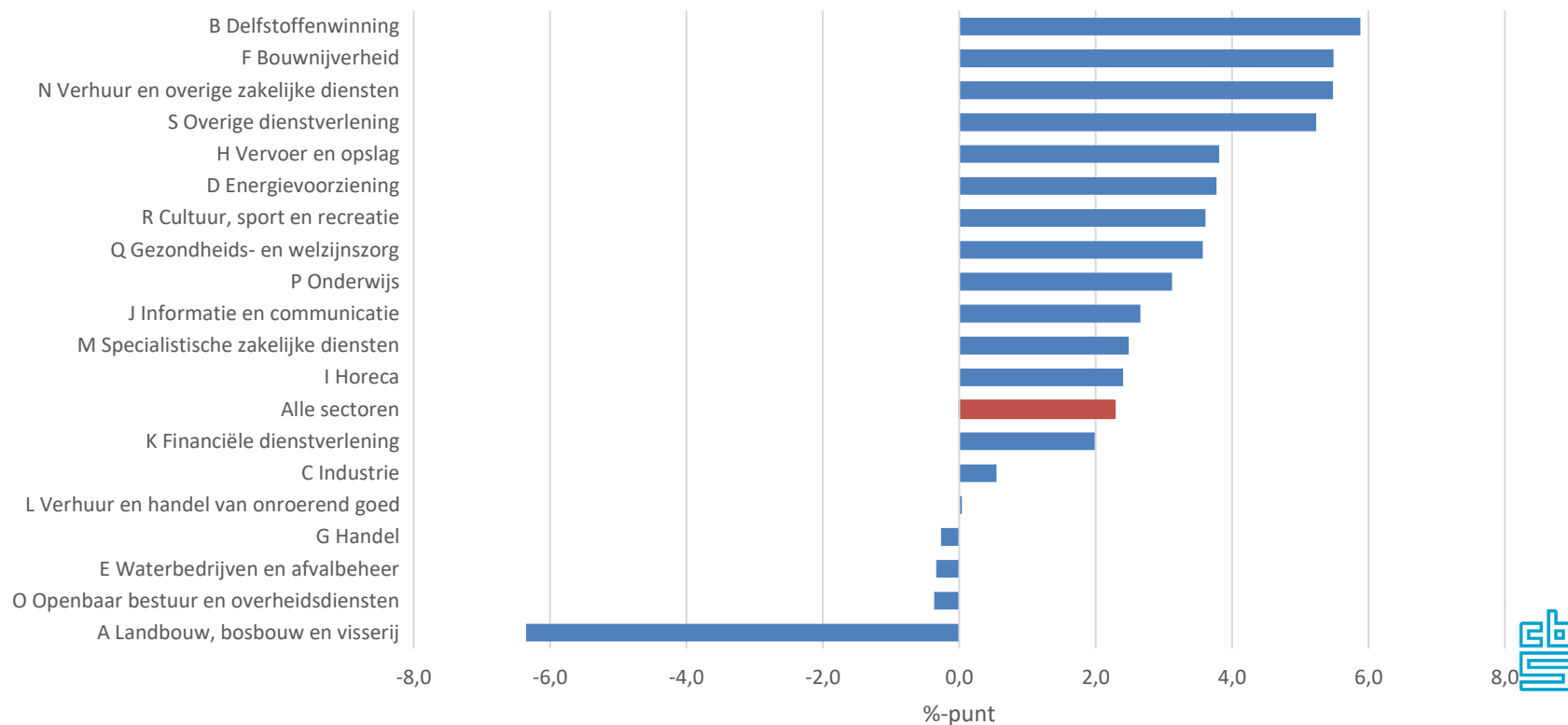
Zelfstandigen (15 tot 75 jaar)

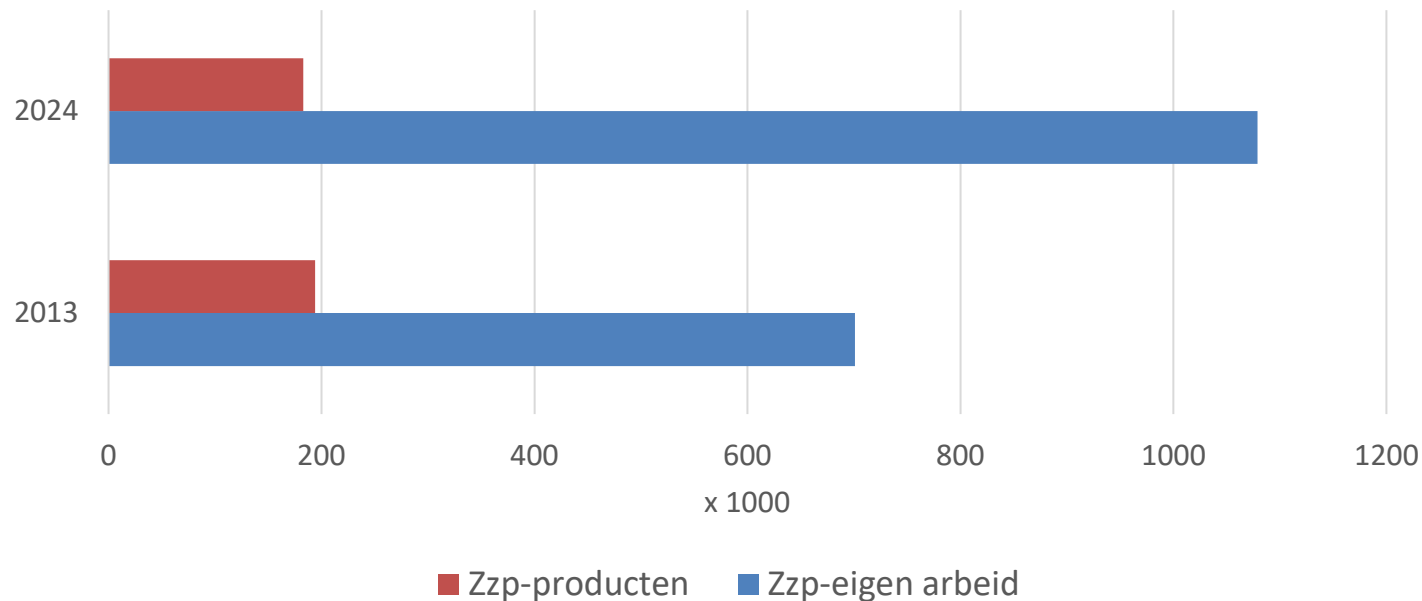
Zzp'ers (15 tot 75 jaar) naar bedrijfstak, 2024

Zzp'ers (15 tot 75 jaar) toename per bedrijfstak, 2013-2024

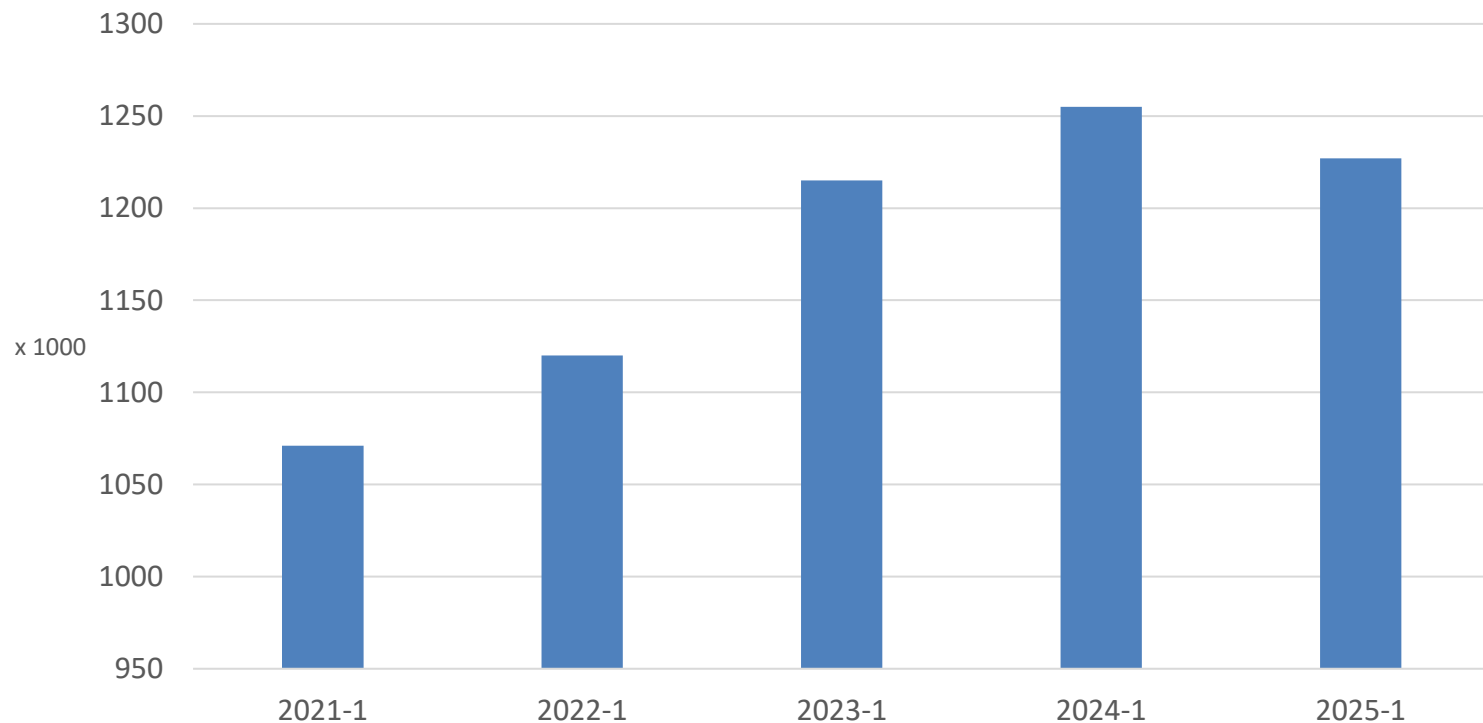
Zzp'ers (15 tot 75 jaar) naar type werkzaamheden

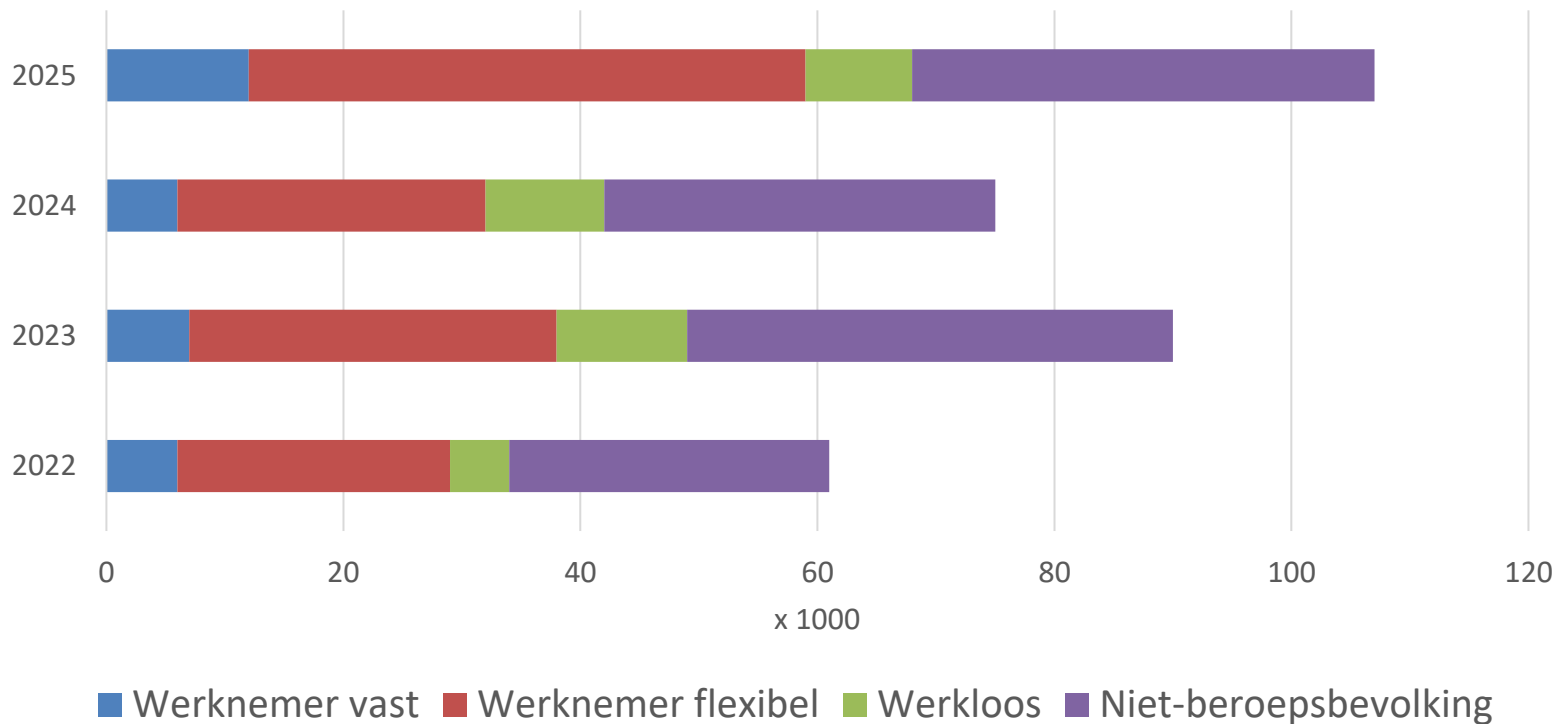
Startende en stoppende zzp'ers

Zzp'ers in eerste kwartaal

Wisseling van arbeidspositie (2024-4 op 2025-1)

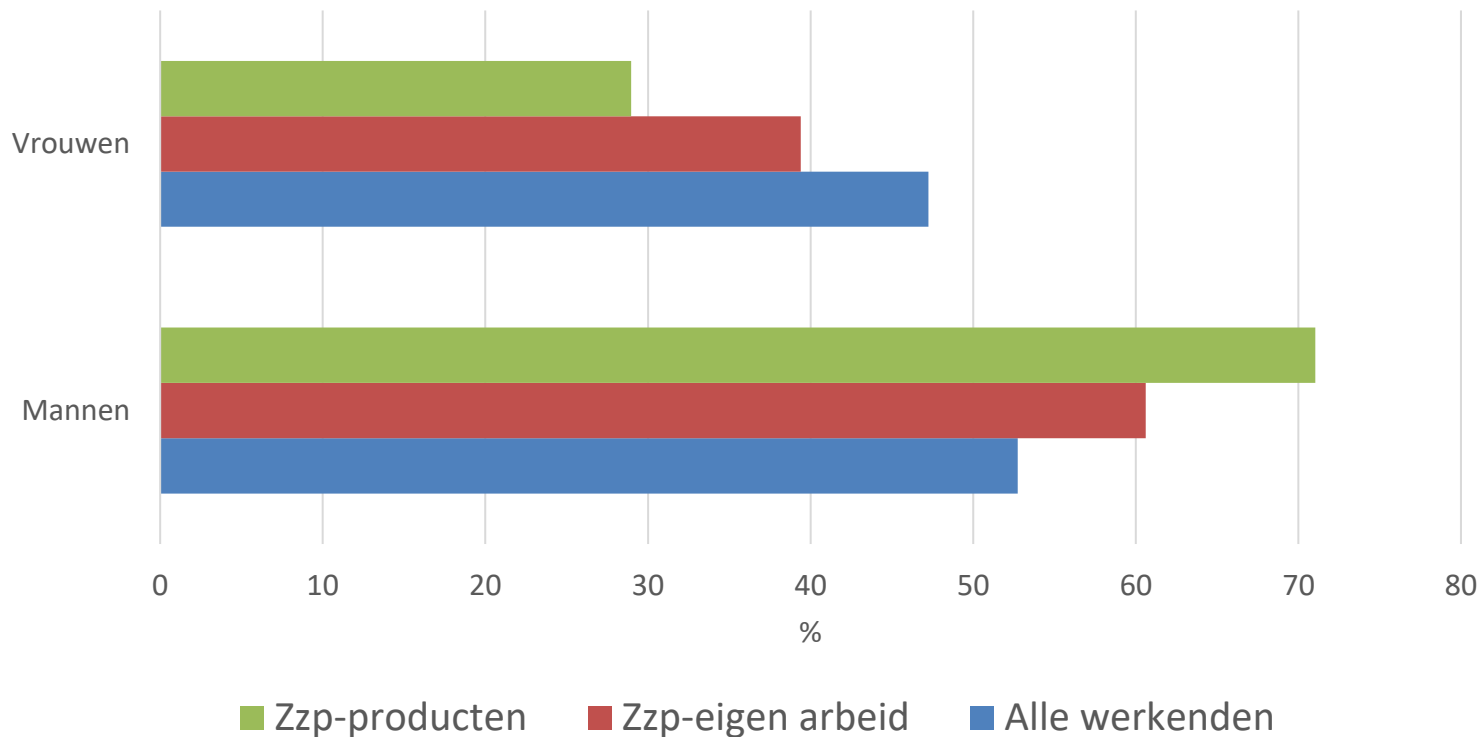
Samengevat

- Vooral grote toename zzp-eigen arbeid
- Veel dynamiek van starters en stoppers
- Recent een lichte daling

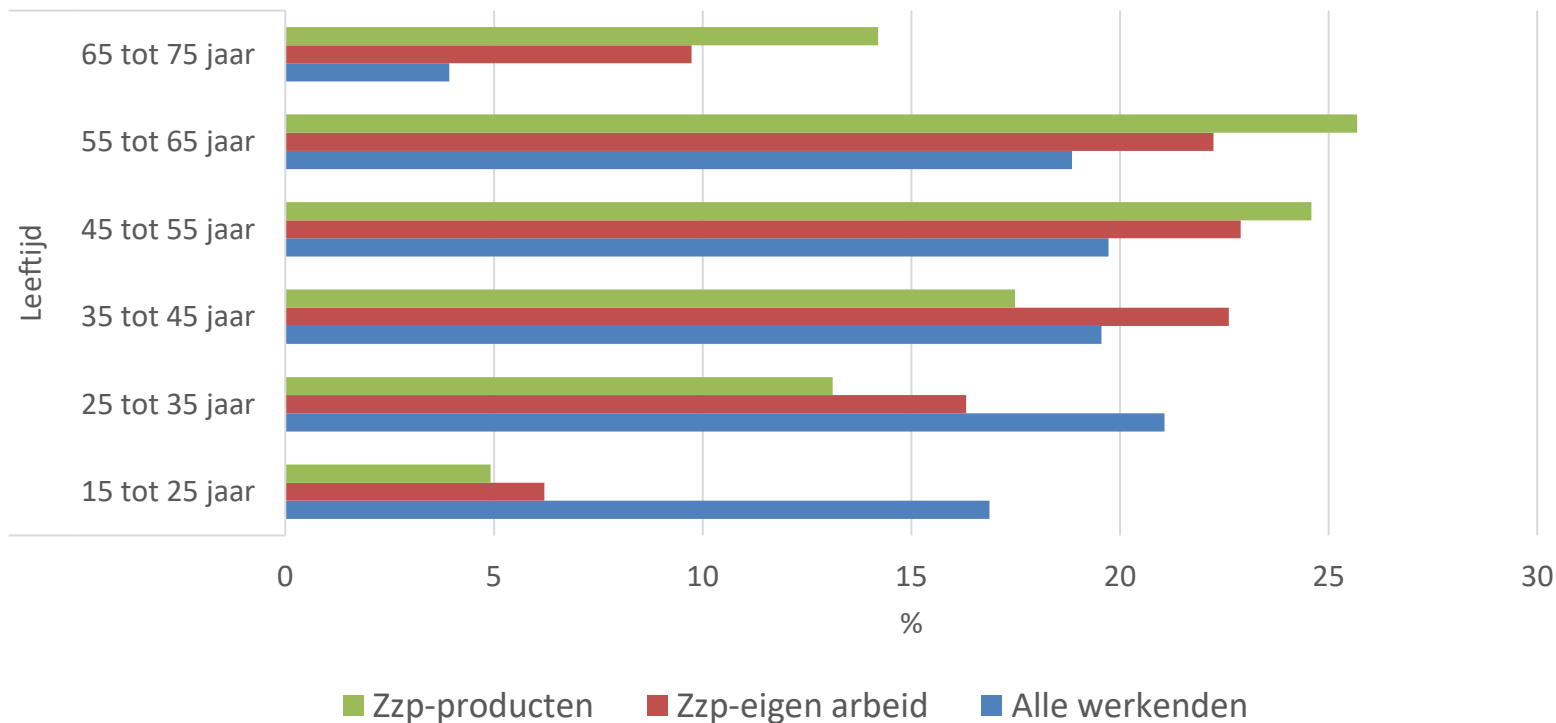
Wie zijn de zzp'ers?

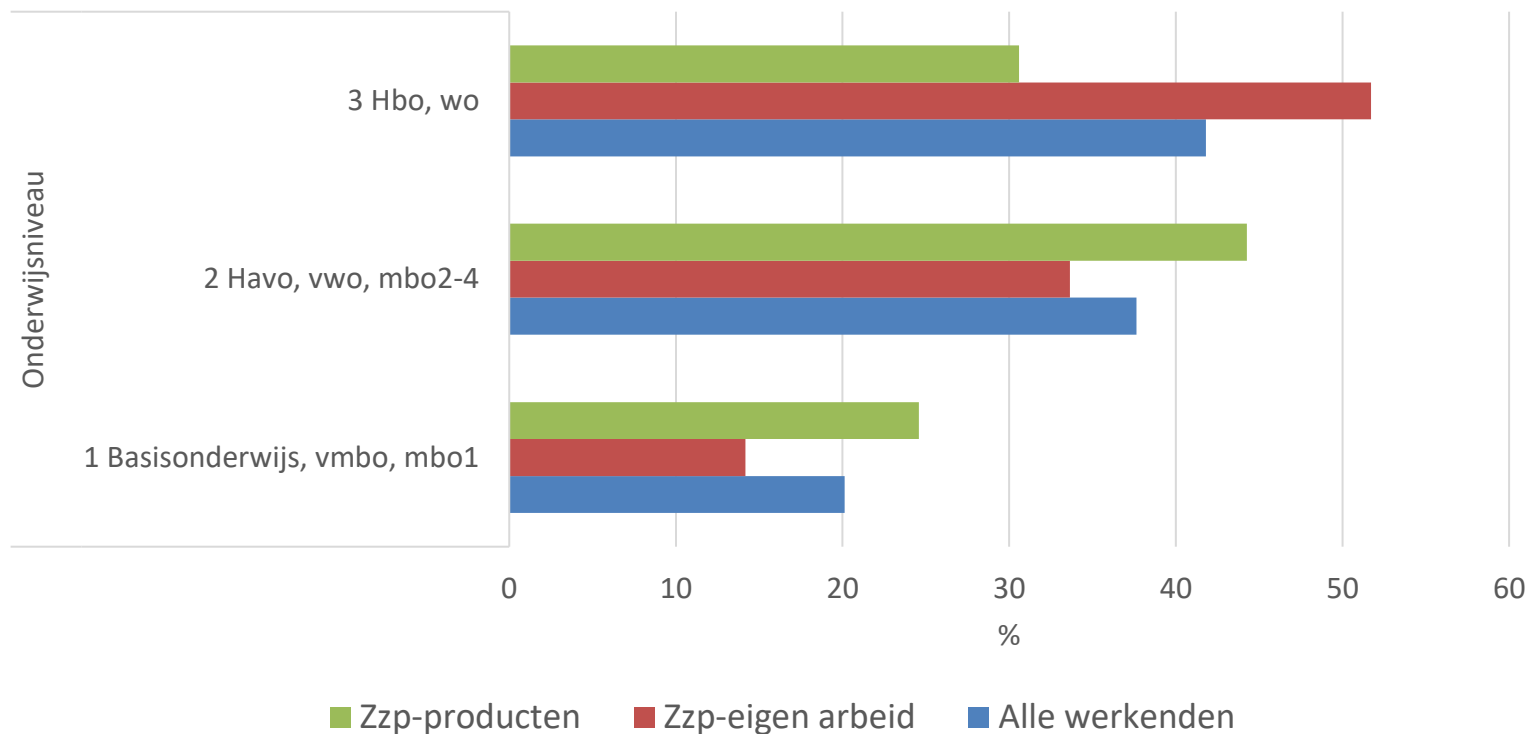
Zzp'ers (15 tot 75 jaar), 2024

Zzp'ers (15 tot 75 jaar), 2024

Zzp'ers (15 tot 75 jaar), 2024

Samengevat

- Zzp'ers zijn in vergelijkingen met alle werkenden vaker man en ouder
- Zzp-eigen arbeid relatief vaak hbo- en wo- opgeleid

Hoe is de kwaliteit van werk?

Overzicht van arbeidsrelaties

Werknemer

Vast

Flexibel

Uitzicht op vast

Jaar of langer

Korter dan een jaar

Uitzendkracht

Oproep-/invalkracht

Flex – contracttype onbekend

Zelfstandige

Met personeel

Meewerkend gezinslid

Zonder personeel (zzp)

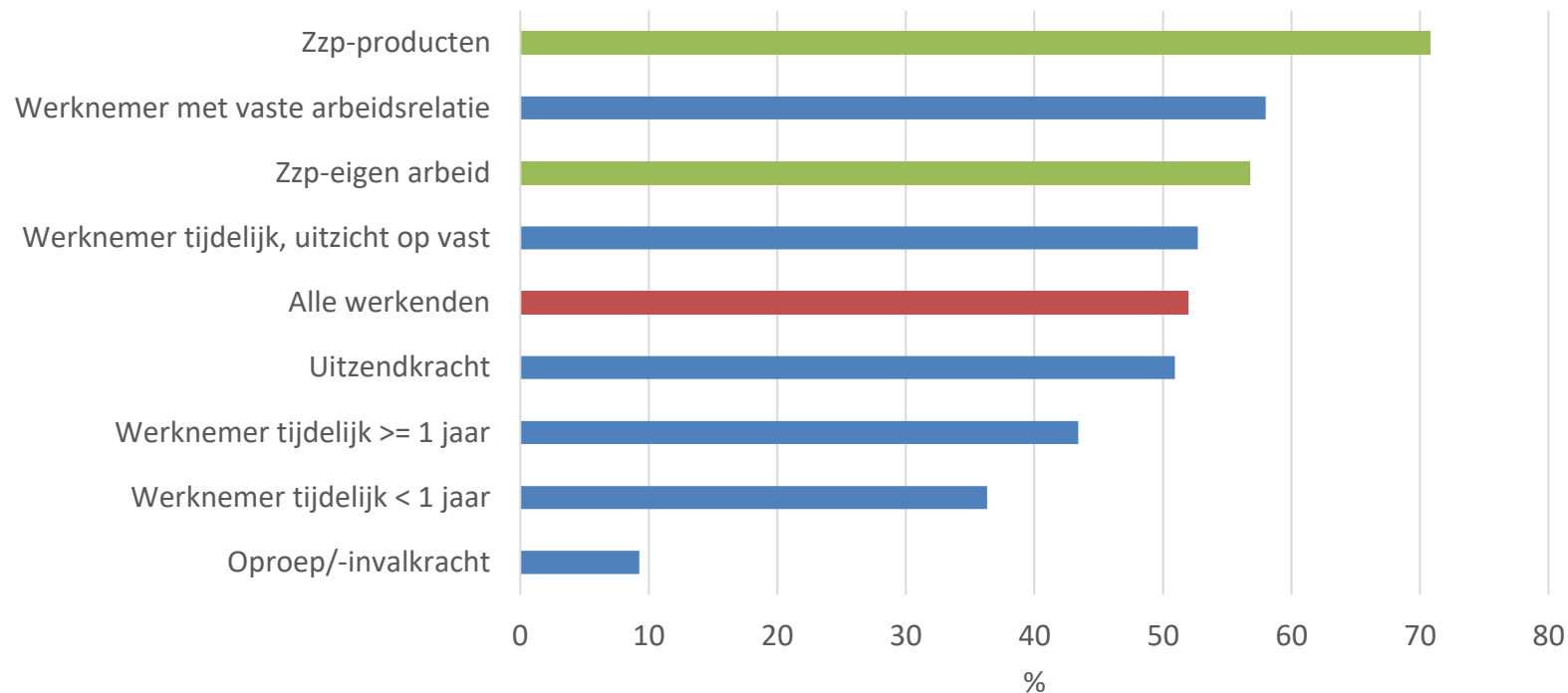
Zzp-eigen arbeid

Zzp-producten

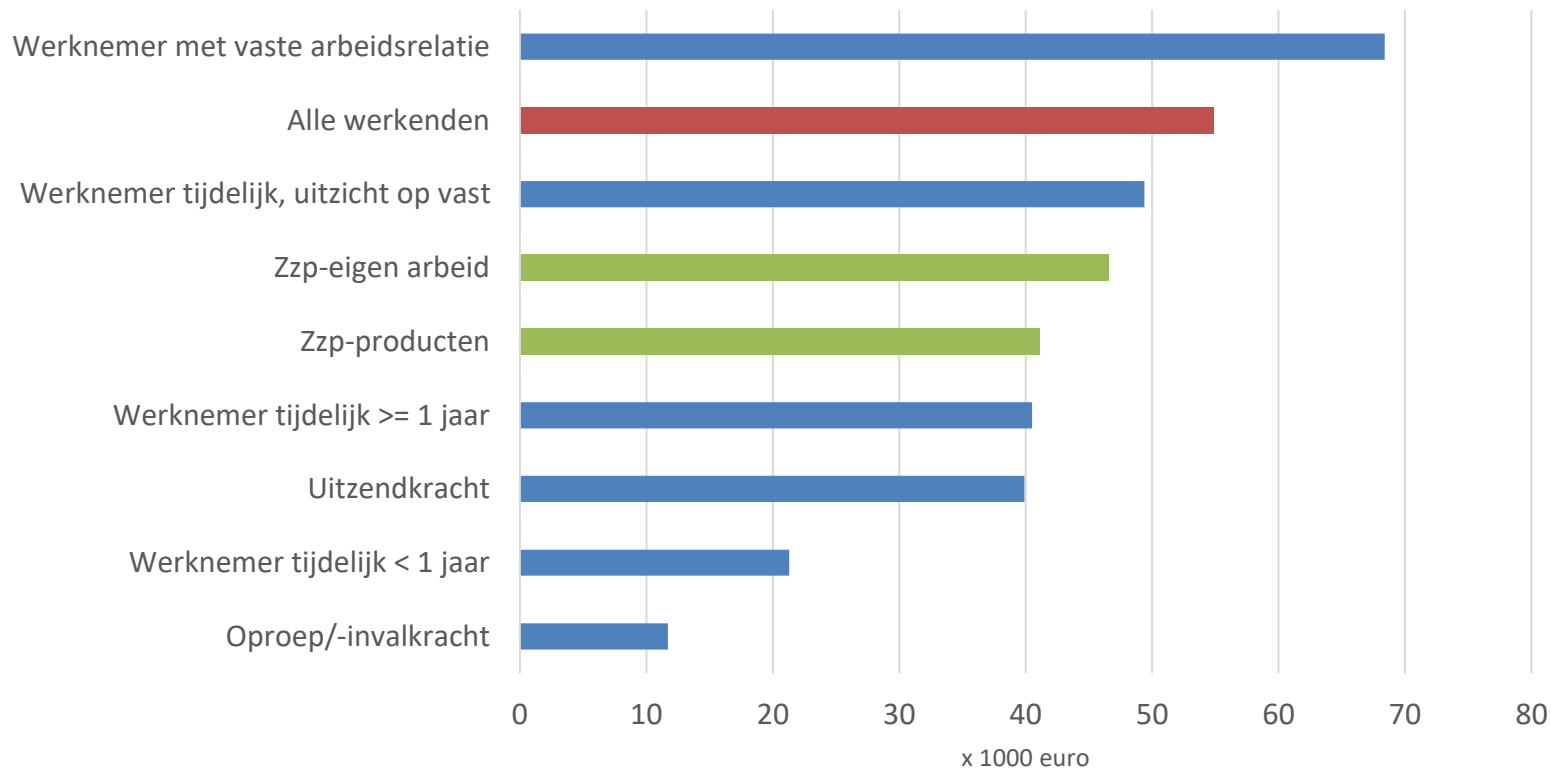
Flexibel

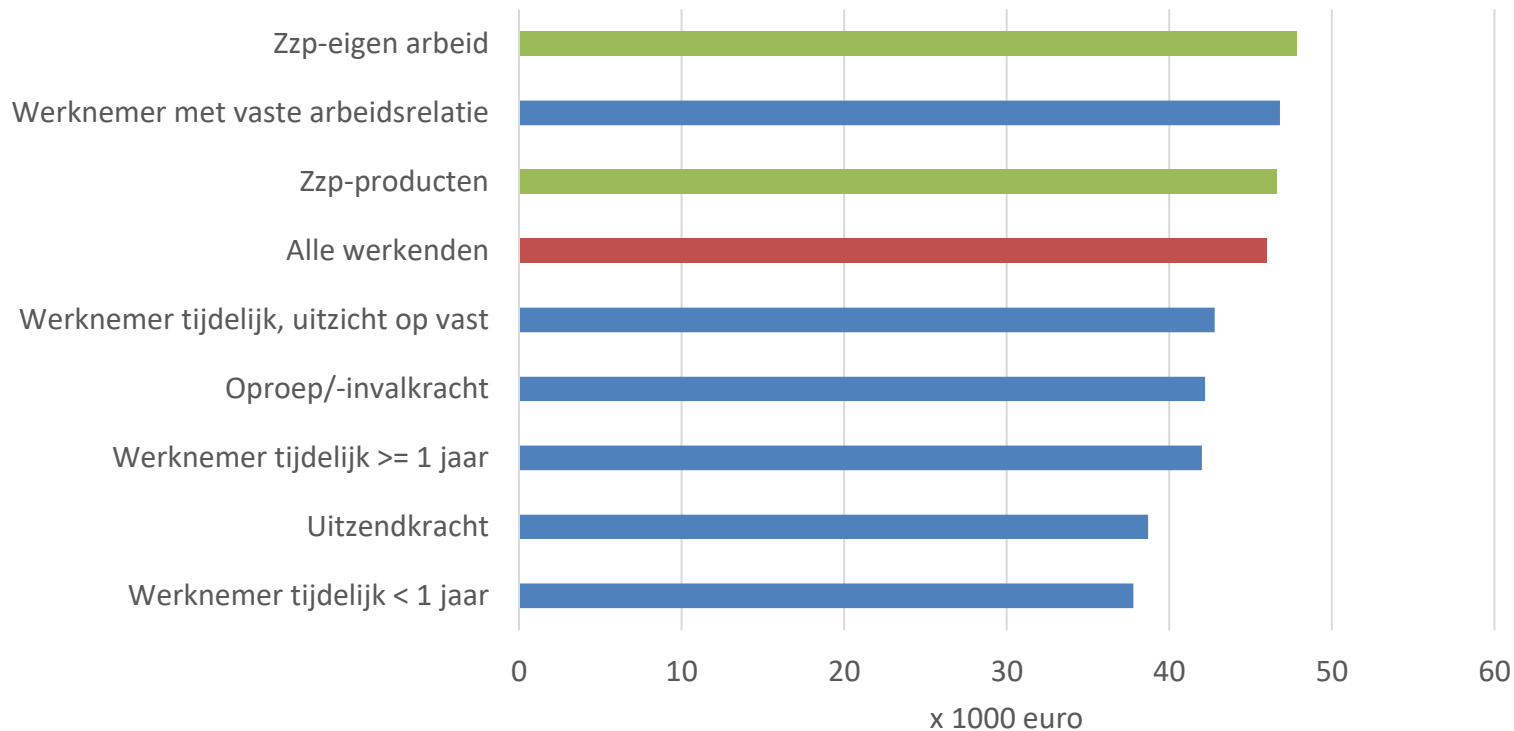
Werkenden (15 tot 75 jaar): aandeel voltijd, 2023

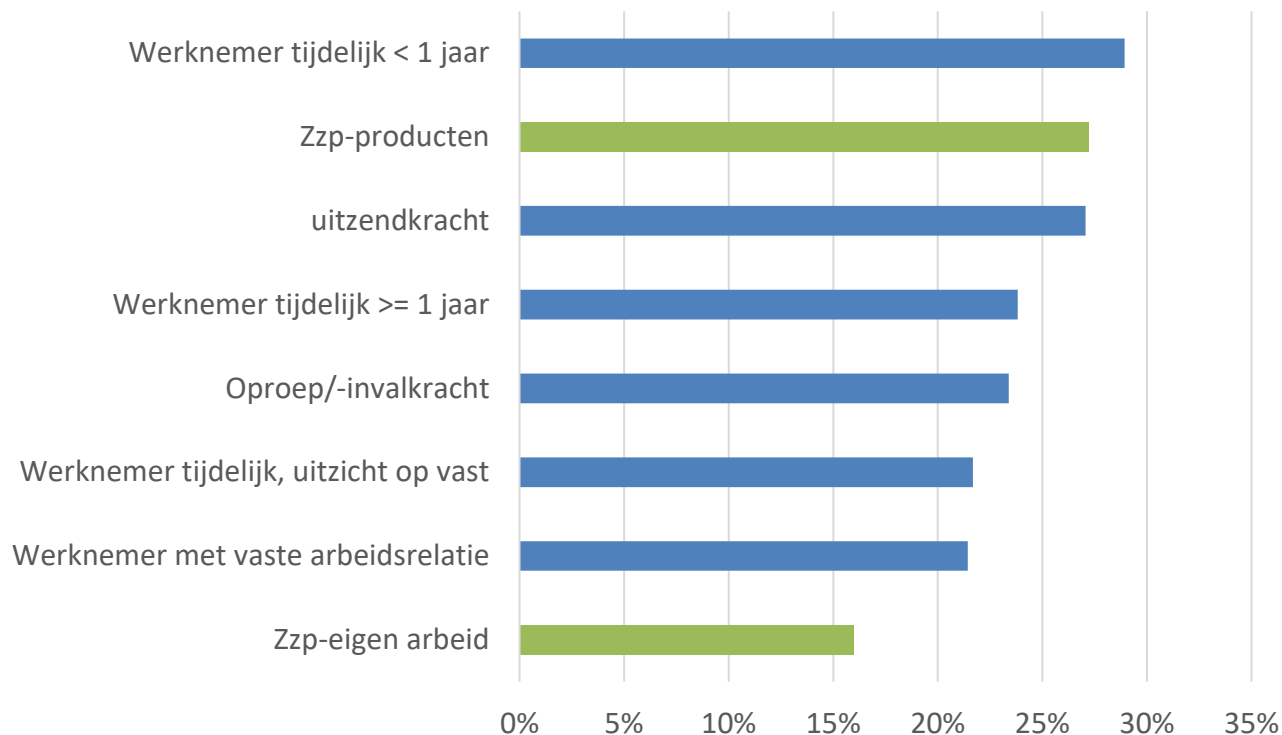
Persoonlijk primair inkomen, 2023*

Gestandaardiseerd inkomen, 2023*

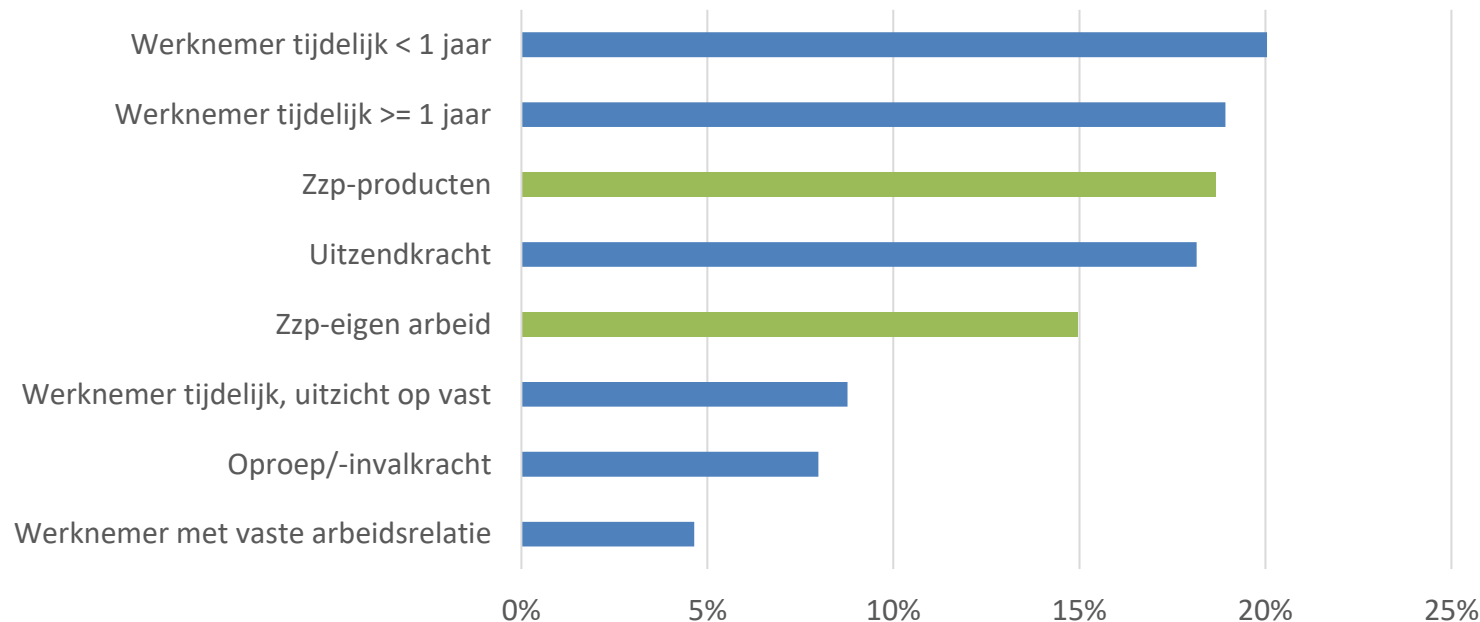
Niet tevreden met inkomen, 2023

Bron: CBS/TNO

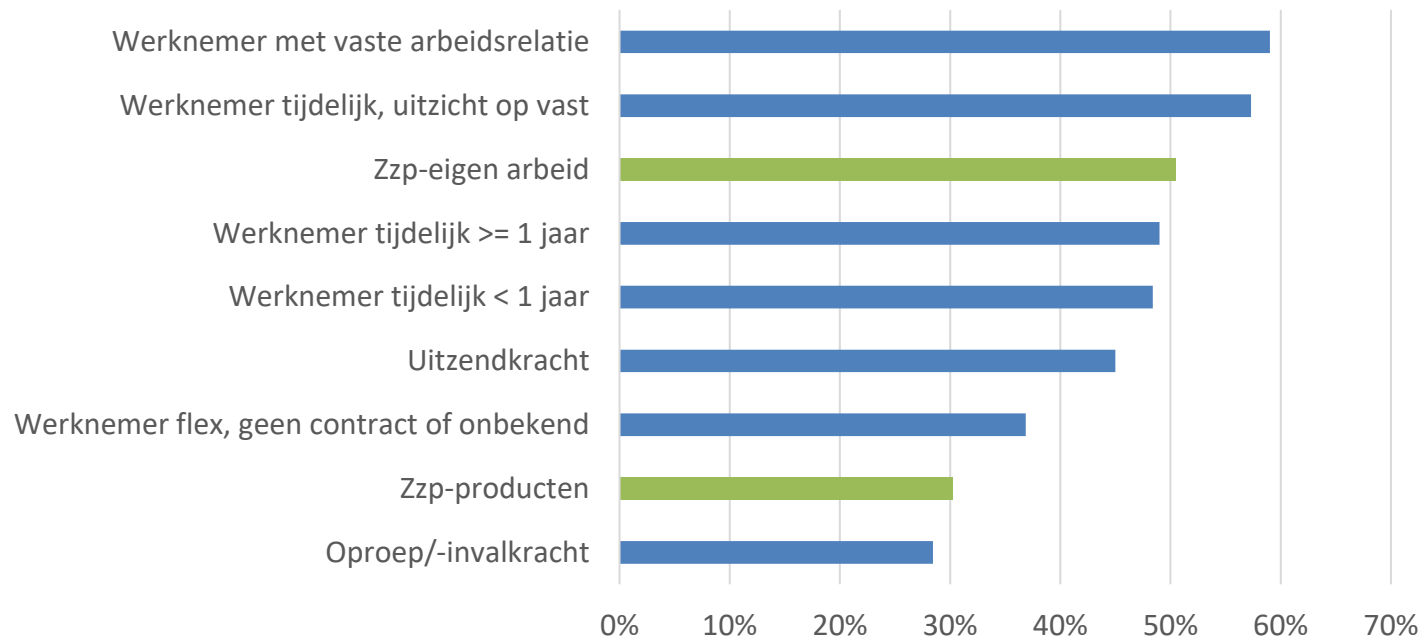
Niet tevreden werkzekerheid, 2023

Bron: CBS/TNO

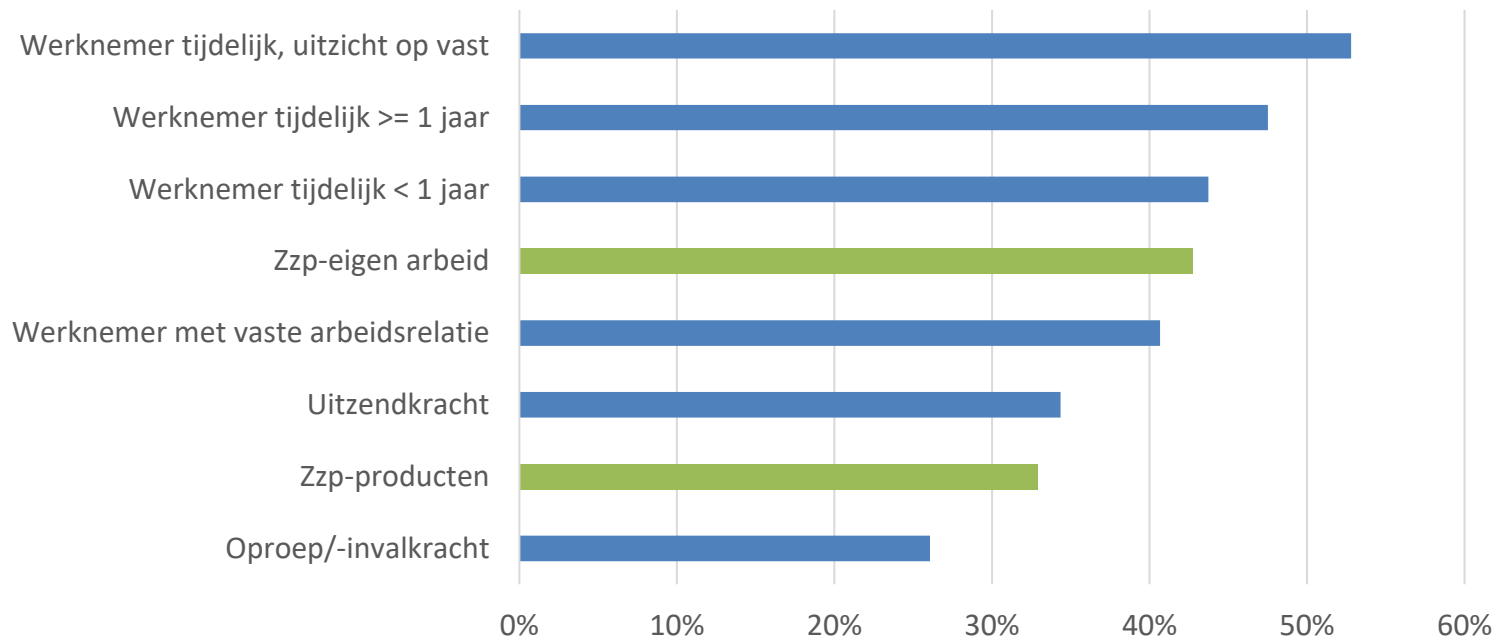
Afgelopen twee jaar een cursus gevolgd, 2023

Bron: CBS/TNO

Veel leermogelijkheden op het werk, 2023

Bron: CBS/TNO

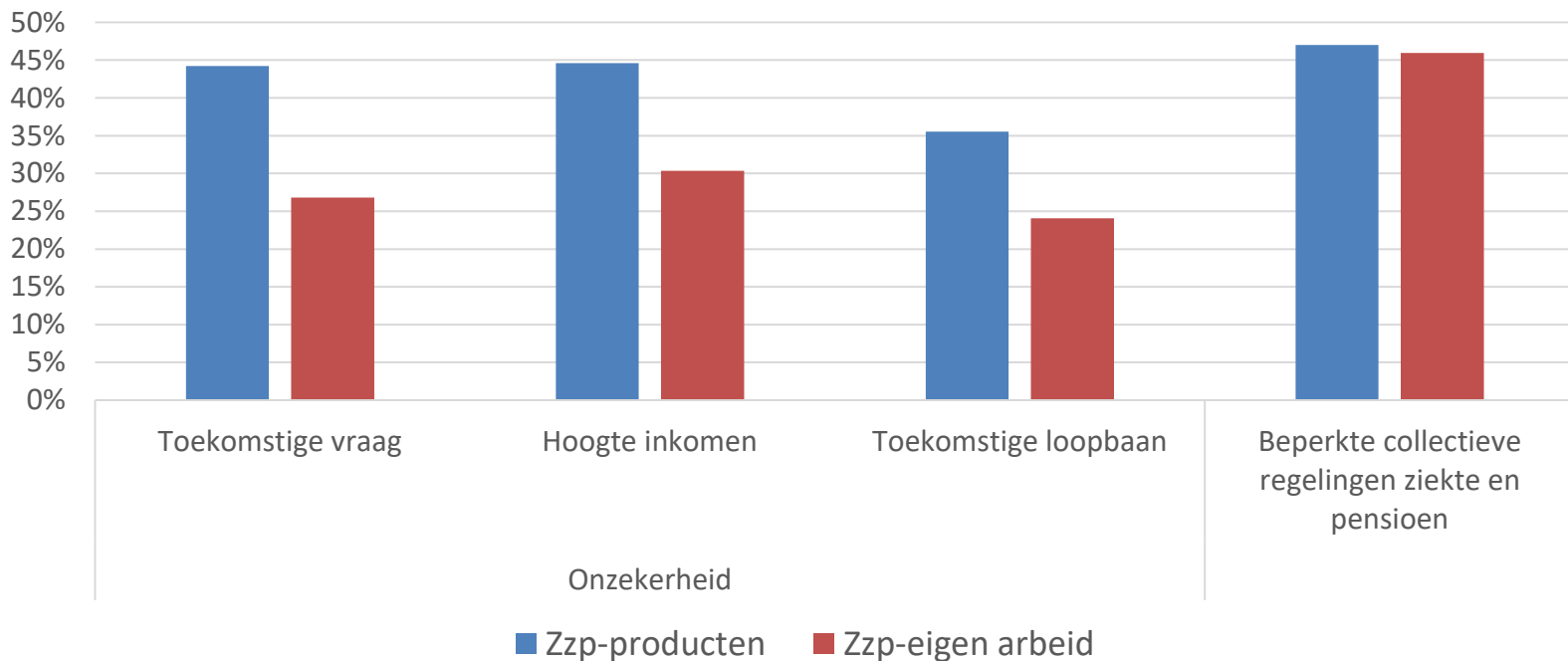
Samengevat

- Zzp'ers eigen arbeid scoren relatief goed wat betreft inkomen, werkzekerheid en leermogelijkheden
- Zowel in vergelijking met (flexibele) werknemers als met zzp'ers -producten

Hoe ervaren zzp'ers onzekerheid?

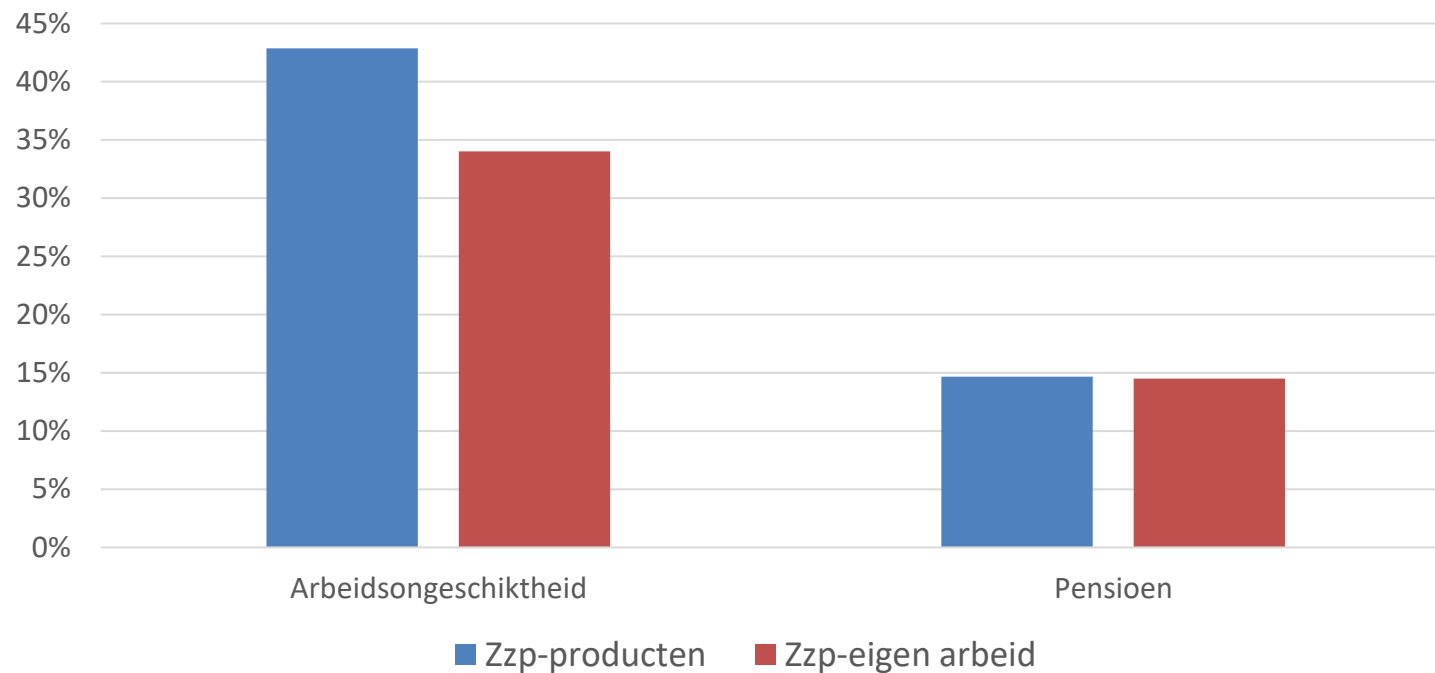
Onzekerheid en beperkte voorzieningen als vervelend ervaren, 2023

Bron: CBS/TNO

Geen voorzieningen getroffen, 2023

Bron: CBS/TNO

Samengevat

- Zzp'ers-producten ervaren onzekerheid en gebrek aan collectieve regelingen vaker als vervelend
- Relatief weinig zzp'ers hebben geen voorzieningen voor pensioen, geen voorzieningen voor arbeidsongeschiktheid komt vaker voor
- Zzp'ers –producten hebben vaker geen voorzieningen voor arbeidsongeschiktheid en pensioen

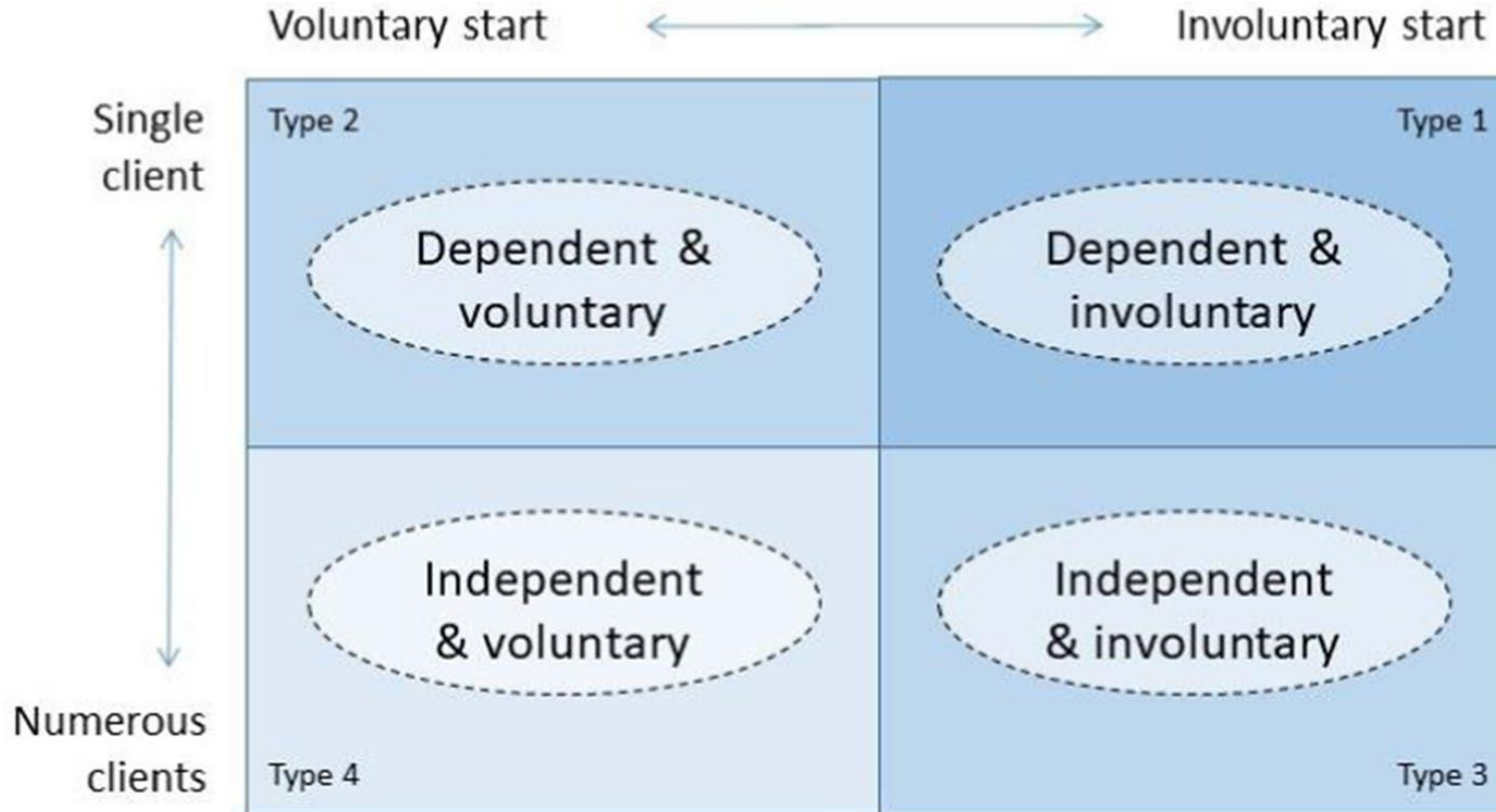
Schijnzelfstandigheid?

Schijnzelfstandigheid

- Afhankelijk van een enkele opdrachtgever
 - Economisch
 - Organisatorisch
- Gedwongen start als zelfstandige
 - Op verzoek van werkgever
 - Geen baan als werknemer beschikbaar

Schijnzelfstandigheid (Kösters & Smits, 2021)

Schijnzelfstandigheid en sociaal-economische uitkomsten

- Gedwongen zelfstandigen wat vaker financiële problemen, te weinig opdrachten, laag inkomen
- Afhankelijkheid gaat niet samen met ongunstigere uitkomsten
- Schijnzelfstandigen zijn niet vaker ontevreden en hebben niet vaker een voorkeur voor een baan als werknemer dan andere zzp'ers

Onderzoek onder werkgevers (Kösters & Smits, 2022)

- Geen aanwijzingen dat werkgevers liever een zzp'er inhuren dan iemand in loondienst aannemen
- Voorkeur voor werknemers op een tijdelijk contract
- Zzp constructie soms de wens van de werkende

Samengevat

- Afhankelijkheid en gedwongen start geen nuttige indicatoren om kwetsbare zelfstandigen in kaart te brengen
- De behoefte aan autonomie lijkt een belangrijke drijfveer om als zelfstandige aan de slag te gaan
- Geen aanwijzingen dat werkgevers een voorkeur hebben voor zzp'ers boven werknemers

Conclusie

- Zzp'ers vormen een heterogene groep
- zzp'ers die eigen arbeid aanbieden doen het gemiddeld beter wat betreft zekerheid, inkomen en loopbaanontwikkeling
- Afhankelijkheid van opdrachtgever is geen goede voorspeller van kwetsbaarheid

Voor wat er **feitelijk** gebeurt